

Estudi del finançament del transport regular de viatgers per carretera als àmbits AMB i AMTU

Resum de resultats de l'estudi

23 de juliol de 2014

Principals conclusions de la Normativa Vigent

- L'AMB és una àrea de gestió unitària del transport, de manera que el transport públic es considera “urbà” si transcorre íntegrament dins el seu àmbit plurimunicipal . L'AMB és la “titular” per llei del servei, per delegació dels municipis.
- **La normativa permet a l'AMB aplicar un recàrrec sobre l'IBI per a finançar els seus serveis.**
- **El recàrrec sobre l'IBI servia per a finançar el transport urbà (era finalista), però des de la creació per llei de l'AMB va a la caixa comuna i pot servir per finançar altres serveis metropolitans.**
- **El recàrrec sobre l'IBI només el poden aplicar les àrees metropolitanes.**
- **El tipus impositiu del recàrrec que l'AMB aplica actualment sobre el valor cadastral dels immobles és del 0,148% amb caràcter general i el màxim del 0,2% en determinats supòsits especials.**
- **De forma transitòria, l'AMB (36 municipis) limita l'aplicació del recàrrec als 18 municipis integrants de l'extinta Entitat Metropolitana del Transport, i n'exclou els altres 18 municipis mentre no disposin d'un nivell de servei de transport públic col·lectiu de passatgers per superfície anàleg o assimilable.**
- **Entre aquests 18 municipis transitòriament exclosos del recàrrec hi ha 12 municipis que pertanyen a l'AMTU.**

Indicadors d'eficiència, costos i dèficit d'exploració del transport públic de viatgers per carretera als àmbits AMTU i AMB

Es va a desenvolupar una comparativa dels serveis de transport públic “urbà” de viatgers per carretera als àmbits AMTU i AMB, en particular, dels serveis d'autobusos urbans dels municipis de l'AMTU, prestats tant com a serveis urbans purs o formant part de serveis interurbans, i dels serveis d'autobusos de gestió indirecta dins la Zona tarifària 1 de l'AMB (antiga EMT).

L'anàlisi comparada s'ha dut a terme en base a:

Variables

- **Eficiència del sistema**
  - Demanda respecte a Oferta
  - Dèficit d'exploració respecte a Oferta
  - Dèficit d'exploració respecte a Demanda
- **Costos d'exploració del servei**
  - Costos respecte a Població
  - Costos respecte a Habitatges principals
  - Costos respecte a Oferta
  - Costos respecte a Viatgers
- **Dèficit d'exploració del servei**
  - Dèficit respecte a Població
  - Dèficit respecte a Habitatges principals
  - Dèficit respecte a Oferta
  - Dèficit respecte a Viatgers
  - Dèficit respecte Costos d'exploració

Agrupacions analitzades

- L'agrupació de totes les municipis de l'àmbit AMTU
- L'agrupació de municipis de l'àmbit AMTU segons 5 escales de població:
  - Més de 100.000 habitants
  - De 50.000 a 100.000 habitants
  - De 20.000 a 50.000 habitants
  - De 10.000 a 20.000 habitants
  - Menys de 10.000 habitants
- L'agrupació dels municipis AMTU pertanyents a l'AMB i a la resta de municipis AMTU
- L'agrupació de municipis de l'AMB ubicats en Zona 1, amb i sense considerar Barcelona

Principals conclusions dels indicadors d'eficiència, costos i dèficit d'exploració del TP

- En general, els **municipis de l'àmbit AMTU** tenen **millors resultats en els indicadors d'eficiència** (ratis demanda/oferta, dèficit/oferta i dèficit/demanda) **que els de la zona tarifària 1 de l'AMB** (antiga EMT).

Els municipis de l'AMTU que pertanyen a l'AMB (els situats a la **zona tarifària 2**), tenen **millors ratis dèficit/oferta que els de la zona 1 de l'AMB** (antiga EMT), però significativament **pitjors** en el cas dels **ratis de demanda/oferta i de dèficit/demanda**,

- Per als **ratis de costos i de dèficit d'exploració** respecte a població, habitatge i, en general, també respecte a demanda, el conjunt de **municipis de l'àmbit AMTU** tenen **millors resultats que la zona 1 de l'AMB** (antiga EMT).

- Dins dels propis municipis de l'AMTU, s'observen ratis diferencials segons la **mida dels municipis**.

Els **municipis grans** presenten, en línies generals, **millor comportament** pel que fa als **indicadors relacionats amb la demanda** (demanda vs oferta, demanda vs dèficit o vs demanda vs costos), mentre que els **municipis mitjans**, amb població **entre els 20.000 i els 50.000 habitants**, són els que tenen **millors valors a la resta de ratis**, és a dir, respecte a **població, habitatges** i respecte a l'**oferta** de transport públic (vehicles x km).

Principals conclusions dels indicadors d'eficiència, costos i dèficit d'exploració del TP

Municipi	Ratis d'eficiència			Ratis amb costos d'exploració				Ratis amb dèficit d'exploració			
	Demanda/Ofertra	Dèficit/Ofertra	Dèficit/Demanda	Costos / Població (€/hab)	Costos Habitatge (€/habitatge)	Costos / Veh-km (€/km)	Costos - Viatgers (€/pax)	Dèficit / Població (€/hab)	Dèficit / Habitatge (€/habitatge)	Dèficit / Veh-km (€/km)	Dèficit - Viatgers (€/pax)
AMB Z1 (sense BCN)	2,0	3,0	1,5	117	309	4	1,97	89	234	3	1,50
AMTU	2,6	2,4	0,9	28,62	76,52	3,53	1,35	19,27	51,52	2,38	0,91
Municipis AMTU de >100.000 habitants	4,2	2,3	0,6	57,48	148,55	4,49	1,08	29,78	76,97	2,33	0,56
Municipis AMTU d'entre 50.000 i 100.000 habitants	1,9	2,9	1,6	24,72	66,06	3,17	1,70	22,56	60,30	2,89	1,55
Municipis AMTU d'entre 20.000 i 50.000 habitants	1,2	1,8	1,6	9,56	25,03	1,95	1,69	9,02	23,62	1,84	1,59
Municipis AMTU d'entre 10.000 i 20.000 habitants	1,1	2,5	2,3	13,67	38,19	3,08	2,80	11,15	31,15	2,51	2,29
Municipis AMTU de < 10.000 habitants	1,0	2,0	1,9	27,29	80,26	2,69	2,64	19,99	58,80	1,97	1,94

Principals conclusions dels indicadors d'eficiència, costos i dèficit d'exploració del TP

Municipi	Ratis d'eficiència			Ratis amb costos d'exploració				Ratis amb dèficit d'exploració			
	Demanda/Oferia	Dèficit/Oferia	Dèficit/Demanda	Costos / Població (€/hab)	Costos Habitatge (€/habitatge)	Costos / Veh-km (€/km)	Costos - Viatgers (€/pax)	Dèficit / Població (€/hab)	Dèficit / Habitatge (€/habitatge)	Dèficit / Veh-km (€/km)	Dèficit - Viatgers (€/pax)
Millor	AMB (amb BCN)	AMTU (no)	AMTU (no)	AMTU (si)	AMTU (si)	AMTU (si)	AMTU (no)	AMTU (si)	AMTU (si)	AMTU (no)	AMTU (no)
Pitjor	AMTU (si)	AMB (sense BCN)	AMTU (si)	AMB (amb BCN)	AMB (amb BCN)	AMB (sense BCN)	AMTU (si)	AMB (amb BCN)	AMB (amb BCN)	AMB (sense BNC)	AMTU (si)

Finançament actual del transport públic de viatgers per carretera en els àmbits AMB i AMTU

- La **recaptació de l'AMB de l'any 2012** en concepte del Tribut Metropolità (**recàrrec sobre l'IBI**) va ser, amb les exempcions, reduccions i bonificacions corresponents, de **94,4 milions d'euros**.
- Existeix, tanmateix, una **dificultat d'obtenir informació desagregada a nivell municipal del finançament del transport públic urbà de l'AMB** i, en particular, de quina és l'aportació de cada municipi pel que fa al recàrrec sobre l'IBI. Actualment **l'AMB no disposa d'aquesta informació perquè considera un "tot" el sistema de transport col·lectiu**, independentment del municipis.
- S'observa que la **subvenció per habitant del transport públic urbà** en el conjunt de **municipis de l'AMTU és de 18,24 euros/habitant**, la qual cosa representa aproximadament **la meitat de l'aportació de 33,05 euros/habitant dels municipis de l'AMB**, procedent de la recaptació en concepte de recàrrec sobre l'IBI.
- D'altra banda, la **subvenció del transport públic urbà per habitant** dins l'àmbit AMTU, està a nivells **propers a l'AMB** en el cas del **municipis de més de 100.000 habitants**, però cau fins a **una quarta part** en el cas dels **municipis entre 20.000 i 50.000 habitants**.

Municipi	Subvenció / Habitant (€/hab) 2012
AMB Z1 <i>(1) Aportació per recàrrec sobre l'IBI</i>	33,05 ⁽¹⁾
AMTU	18,25
Municipis AMTU de >100.000 habitants	30,35
Municipis AMTU d'entre 50.000 i 100.000 habitants	22,49
Municipis AMTU d'entre 20.000 i 50.000 habitants	7,33
Municipis AMTU d'entre 10.000 i 20.000 habitants	8,62
Municipis AMTU de < 10.000 habitants	15,75

Simulació i de l'aplicació del recàrrec de l'IBI als àmbits AMB i AMTU

AMB

- Atesa la dificultat d'obtenir la desagregació de la recaptació de l'AMB en concepte de recàrrec sobre l'IBI per a cadascun dels municipis que el recapten, s'ha fet una **simulació de valor teòric que recaptaria cada municipi aplicant els tipus impositius vigents** als valors cadastrals d'aquests municipis per a cada tipus d'immoble.
- L'**aportació màxima potencial del conjunt de municipis de l'AMB** que recapten el recàrrec podria arribar fins als **197,8 milions d'euros l'any 2012**. Tanmateix les **excepcions, reduccions i bonificacions** rebaixen en un **45,09%** l'aportació potencial dels municipis d'AMB, quedant finalment en **94,4 milions d'euros**.

AMTU

- Aplicant aquesta mateixa **simulació teòrica als municipis de l'AMTU**, aquests municipis passarien a recaptar en el seu conjunt, en concepte de recàrrec de l'IBI, uns **35,29 euros/habitant**, que suposaria un **valor semblant al dels municipis de l'AMB (33,05 euros/habitant)**, però que **doblaria el valor de la subvencions actuals** per habitant al transport públic urbà per part dels propis municipis de l'AMTU (**18,24 euros/habitant**).

Segons tamany poblacional

- Per mida dels municipis, els **valors teòrics per habitant** de la recaptació per **recàrrec sobre l'IBI dins l'àmbit AMTU** serien **relativament homogenis**, oscil·lant entre els **26,64 euros** de recaptació per habitant dels **municipis de més de 100.000 habitants** i els **43,26 euros** per habitant dels **municipis entre 50.000 i 100.000 habitants**.
- En el cas de l'AMB, aquest valors oscil·larien entre **28,15 i 61,78 euros per habitant**.

Municipi	Subvenció / Habitant (€/hab) 2012	Simulació de recàrrec IBI / Habitant amb excepcions (€/hab) 2012
AMB Z1 ⁽¹⁾ <i>Aportació per recàrrec sobre l'IBI</i>	33,05 ⁽¹⁾	----
AMTU	18,25	35,29
Municipis AMTU de >100.000 habitants	30,35	26,64
Municipis AMTU d'entre 50.000 i 100.000 habitants	22,49	43,26
Municipis AMTU d'entre 20.000 i 50.000 habitants	7,33	34,50
Municipis AMTU d'entre 10.000 i 20.000 habitants	8,62	37,41
Municipis AMTU de < 10.000 habitants	15,75	38,05
Municipis AMB de >100.000 habitants	----	28,15
Municipis AMB d'entre 50.000 i 100.000 habitants	----	60,12
Municipis AMB d'entre 20.000 i 50.000 habitants	----	35,29
Municipis AMB d'entre 10.000 i 20.000 habitants	----	44,66
Municipis AMB de < 10.000 habitants	----	61,78

Continguts de les fases 2 i 3

- A la **Fase 2** es va a desenvolupar un anàlisi dels serveis de transport públic dels àmbits

- AMB
- AMTU

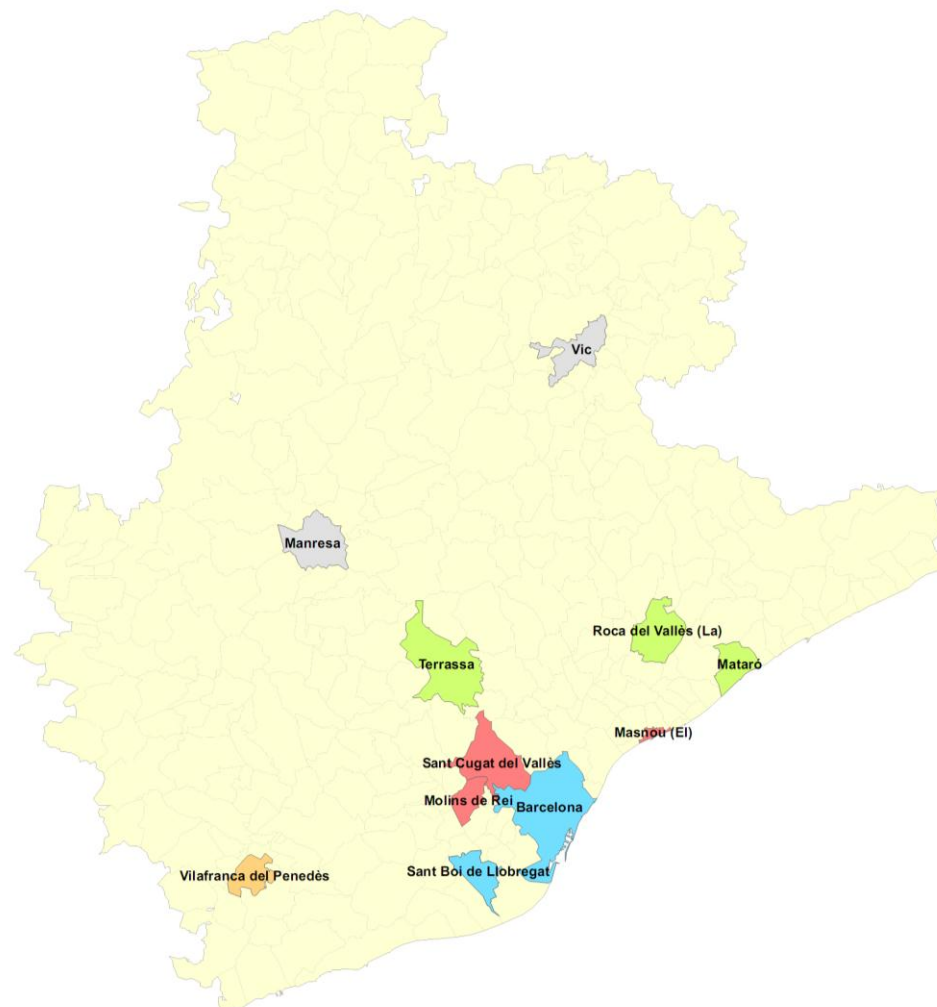
Avaluant paràmentres de

- Oferta: línies, xarxa, vehicles en servei i veh-km
- Demand: Viatgers i recaptació

- A la **Fase 3** es va a desenvolupar sobre 11 municipis escollits

- una comparativa més exhaustiva del servei de transport públic l'anàlisi del sobre cost de l'efecte de zonificació

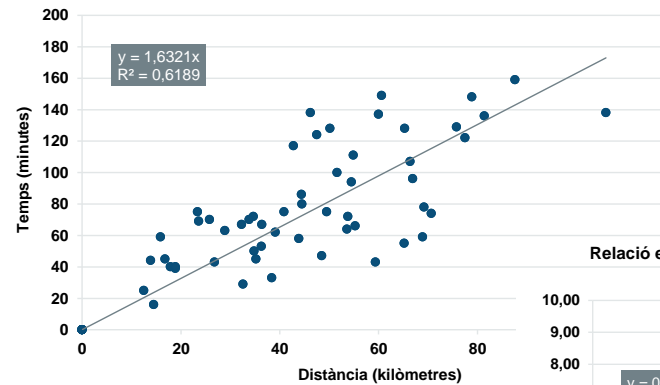
Àmbit analitzat (11 municipis)

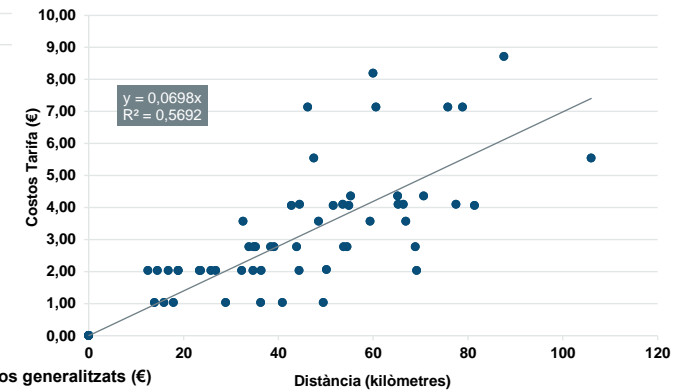
Principals resultats

- Els temps dels viatges en transport públic entre els parells analitzats tenen una relació d'aproximadament 1,6 vegades la distància existent entre amb dos, excepte:
  - Les connexions de Barcelona – Molins de Rei i Sant Cugat del Vallès – Molins de Rei, on aquest rati puja per sobre el 3,2 (el doble que la mitjana).
  - Barcelona – Vilafranca, on aquest rati baixa per sota del 0,7 (la meitat del rati calculat).
-
- La relació dels costos de tarifa per distància es d'aproximadament 0,07€/km, excepte en:
  - Les connexions entre Sant Boi i Molins de Rei, on el rati puja als 0,2€/km.
  - Les connexions Molins-Masnou i La Roca-Terrassa i Manresa-Vic, on el rati baixa per sota dels 0,035€/km.
-
- Per últim, la relació entre Costos Generalitzades i Distància Real té una relació aproximada de 0,345€/km excepte en:
  - La connexió de Molins de Rei amb Sant Cugat, on la relació puja als 0,7€/km.

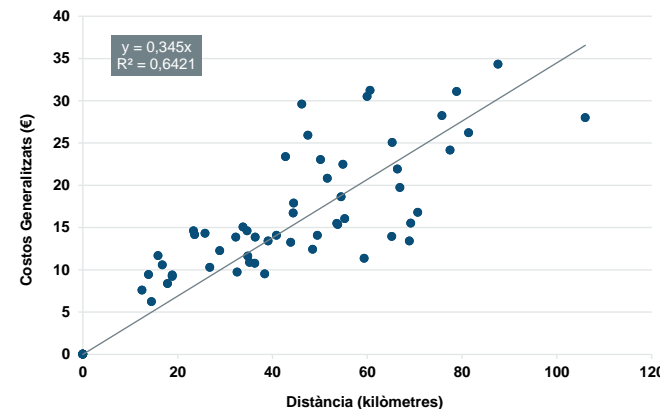
Relació existent entre distància real (kilòmetres) i temps de viatge (minuts)

Relació existent entre distància real (kilòmetres) i costo tarifari (€)

Relació existent entre distància real (kilòmetres) i els costos generalitzats (€)

ALG

TRANSPORTATION
INFRASTRUCTURE
& LOGISTICS

Jordi Singla

jsingla@alg-global.com

www.alg-global.com

BARCELONA
Tànger 98, 3ª planta
08018 Barcelona (Espania)
Tel: (+34) 93 430 4016
Fax: (+34) 93 363 0623
alg@alg-global.com

BEIJING

BILBAO

BUENOS AIRES

CARACAS

DUBÁI

LIMA

LISBOA

LONDRES

MADRID

MÉXICO D.F.

MILÁN

PARÍS

RABAT

SAO PAULO